

մատիկական և արդի արուեստար-
նուհետև, հիթ է կատարին իր ուշա-
թիւնը մի սրտ առն՝ միայն էր
ձնում իսկ միւսներին՝ համար առու-
իւր լինում, այդ և նրանից էր ա-
նում, որ նրա ճաշակը, նրա վե-
րափոխելու կամ գեղեցկութեան
նում էլ տարբեր էր։ Նա շատ
եր արուեստի նկիթ էլէր համարում
նշակել գիտենք, զոգեցկութիւնը որոշ
ի ու որոշ թանկի մէջ էր միայն
նում։ Նա գեղարուեստի մէջ նմա-
ն էր թնոթիւհար, բայց սահմանա-
կեցարով էր նմանում (սեւ «Նոր-
» 1896 № 125), այն շափով, որ
ով որ իր ինքը կամ թանկանու-
նը, ընդհանուր և համաշխարհային
անում բնութիւնը և իր ընդհա-
մարգրին համակերպ։ Այդ խել-
դատելով, կատարիւնը գեղարուես-
նիթ էլին համարում ինչոր տգեղ
հէշտար էր ինչոր պատմական-
անուր, անցար, տեղական, ցե-
ան բնաբուրթիւն է կրում։ Ինչ
բեականական է, որոշհետև երե-
այութիւն ամեն մարդու մէջ փո-
ական է։ Իսկ ուսմանտիկական դրպ-
ընդհանուրին, ընդհանուրից պէ-
մատմանուրն իշնելով, ամեն թանկ
գեղեցկութիւն կը տեսնում, նորինսկ

կանց հազարից, բայց քահանան մեր ժամ է ժողովրդի խնդիրը, ասելով, թէ Պարսկաստանից մի երկու լիմանի ծառ հմ տանում հետս, կոչնչանան, եթէ մնաւ ձեզ մօտ: Բացառութիւններն ասելով են. Պրլիմը, եթէ ուրիշ ազգերը մեզ վրայ չծածակեն, անուանելով մեզ խուրթ: Արդեօք երբեք մեր հոգեւոր իշխանութիւնն ուշք գարձնելու է այսպիսի կարծած հո ընկած տեղերի հայերի վրայ...:

Ներկայումս, տեղական թերթերի ասելով, Բագուի վրայ Պարսկաստան է գնում մեծ քանակութեամբ շաքար և շաքարաւաղ. իսկ Պարսկաստանից բերւում է մեծ քանակութեամբ բամբակ, ընկալի վայր, բրինձ և շոր միւս:

Առաջիկայ ուսումնարանական տարւածից Փոթիում տղայացի գիմնազիոն է բացւում:

Մտաւոր վարձանում Բագուի հարստ 8. Ն. Լալայանի կինը, «նով. Ար.»-ի տեղով, 4,000 ր. է նուիրել Թիֆլիսում բացուելիք հոգեկան հիւանդների ապաստարանում մի մասնակալ պահելու, յատկապէս Բագուի նահանգի շրտար հիւանդների համար:

ՄԵԶ ԳՐԴԻՄ ԵՆ

ՔԱՆԿԱՅ. — Այս երեկոյ, ապրիլի 5-ին, գիշերուայ ժամը 1-ին, Քերթ-Նէլայում մատչելի մի նաւթահոր սկսեց արտադրել, նոյն վայրկեանին արտադրեց նաւթը կրակ ընկան նաւթի հետ դուրս ժայթքով ըստիցի տառաջացած կայծից: Բացի դրանից հրդեհուեց դարձեալ Ռոստիլի ուրիշ 5 նաւթահոր և ձիւս յի մի նաւթահոր: Հրդեհը չառ մեծ է, բայց արդէն առաջն անգամ է:

ԳՆԱԶԱԿԻՑ. — Քաղաքին վարչութիւնն սկսել է չորս գործունէութիւնը կենսական միջոցների վաճառումը այժմ կարգի է բերել. տեսնենք, արդեօք այսուհետեւ հասարակ գտնակարգը ու ա կ ս ա յ ո Վ պէտք է առնի իւր պիտանքները թէ այդ կարգը միմիայն հարուստների և պաշտօնականների համար կըլինի վերապահում:

— Այստեղ խիտ տարածուած է կարմրու հիւանդութիւնը, օսկայն անկուս, թէ և մի քանի զոհեր ունեցել է. Մեր ժողովուրդը այս տարաբնուի հիւանդութեան դէմ փոխանակ ընչիսկան միջոցներ ձեռք առնելու, գիմում է դա նապան ճիտապաշտական միջոցներ:

Հրէշտուր, տգիտ այլանդակ համարած բաների մէջ, և ամեն բան էլ արուեստի նիւթ ընդունում: «Գնանք հաւաքում, ահա զեթիլ է այս երկի և նրա ամբողջ վառակի տարական, զբրում է Տէնը Գէօթիլ Գառուսի մասին խօսելիս: Ամեն բան, ասուն ու անասուն (brute ou pensante), ստոր լինի թէ վնւմ, փանտատիկական թէ չօրափելի. զօրութիւնների մի խումբ է, որոնց տարբեր և կարգաւորութիւններ կարող է մեր միտքը, ուսումնասիրելով ու համակրելով, վերաբարակել իրենում: Վերաբարակելը ամեն բան և մեր մտածութեան մէջ ամեն բանի մի նոր էակ մտք: Մի թիւ Մարթայի նման մի շատախօս ու յիմար կին, կամ Փրոշի նման մի բողբոսն ու կեղտոտ հարբեցողի մէկը ու մնացած հոլանդական միմաններն անարժան են մի պատկերի մէջ մանկու: Նոյն իսկ այն այլանդակ էզ կապիկն ու իր ընկերները, որոնք վնուկի պլուտոկներն են հեռացնում, — նրանք էլ, իրենց խզգոտ ճիշերով ու խանգա-

Այդ հիւանդութիւնը մեր ժողովրդի համար մի «պատուաւոր» հիւր է և այդ հիւրին ընդունելու համար մատուցել է անում խաչի տակ է գնում, ստաբրիկ վաղցնելը չընկնով «խաչի սկիւր» համար տներէց վայ է հաւաքում և ծագում բաներով մատուց ունում, որ կարծուկ հիւանդութիւն մահածոց իրենց տան վրայ խէթ աչքով չնայի, սաղ խեղով լինի և այլն: Այդ կարծիքին է տեղացի ոչ թէ միայն հասարակ գտակարգը, այլ և «բարձր» գտակարգը:

Մեծ պարը վերջացաւ, բայց մեր ժողովուրդը ոչ մի եկեղեցում քարոզ չլսեց. Լինել նահանգական քաղաք, ունեւալ մէկ տուօին հոգեւորանների գտա և դրանց մէջ չգտնուի մէկ քարոզիչ, դա միանգամայն պատիւ չի բերում մեր քաղաքին:

ԱՌԱՅԻՄԱՅԻՑ. — Այսօր, ապրիլի 5-ին, վաղ առաւօտեան քաղաքումս պ. Ղազարեանցի խանութում հրդեհ պատահեցաւ: Ինչպէս լսեցինք, հրդեհը առաջ է եկել անդգուրովիւնից: Արդէն լոյս լինելով չուտով խանութը քանդեցին և կրակը հանգրցին, հակառակ դէպքում կարող էր մեծ վնաս հասցնել ժողովրդի փայտաշէն խանութներին:

— Քաղաքիս ս. Ստեփաննոս եկեղեցու վերաշինութիւնը վերջապէս սկսեցին: Հիմքը փորել են. ինչպէս լսեցինք, Ձառիկց յետոյ էլ կատարուելու է ս. օծում: Զինութեան վերաբերեալ նախարարութիւնների ժողովրդի կողմից միշտ լինում են:

— Վերջին ամիսներումս, մեզանում կրկին սկսեցին յաճախ մարդասպանութիւններ և ճճարգործութիւններ պատահել: Այսպէս անցելով ամսին քաղաքիս մօտակայ Սիւխիս գիւղում անայտ չարագործները վայրենաբար ըսպանել էին կոլաւածատէր հայ կաթիլի Իւանէ Մէփիսովին: Իսկ այս օրերս էլ խնդրել էին քաղաքիս նշանաւոր ժողովրդական դայիակ մահաւորի նուիրա Դ. Խանցին: Ձառագործները առաջմ ճիշտ յայտնուած չեն, թէ պէտ մի երկուսը կտակածների տակ են:

Հին ՆԱԽԻՋԵՆԻՆԻՑ. — Մեզանում տօն օրերը հառաքակ, ի օրերից չեն տարբերում ոչնչով. որովհետեւ տօն օրերին էլ խանութները բաց են անում մեր հայ վաճառականները: Անգամ այնպիսի մեծ հայկական տօներին, ինչպէս բոտած երեւակայութեամբ հանդերձ, արժանի են արուեստի մէջ վերականգնանալու: Ամեն տեղ, ուր կենք կայ, նոյն իսկ գաղանային ու խելաւային կենսը, այնպիսի կայ և գեղեցկութիւն: Որքան մարդ անել է նայում բոտիւնանը, այնքան անելի աստուածային է գտնում այն, աստուածային մինչև իսկ իր քաղաքային ու ընդհանր մէջ...:

Այսպիսով միանգամայն ընդարձակուած է արուեստի սահմանը և ամեն բանի մէջ գեղեցկութիւն տեսնելով, ուսման ակններն ամեն բան էլ գեղարուեստով վերաբարակում են, և հակառակ կատարական ըմբռնում են, գեղեցկութիւնը առաւելապէս հէնց այն պատահական, մասնաւոր, զուտ տեղական, ցեղական բնութիւնի կողմ բաների մէջ էին գտնում, նոյն իսկ հրէշտուրի փանտատատիկական ու տգեղի մէջ. ժամանակի ոգին այդ պահանջն ունէր, մարդիկ ստացել էին իրենց առանձնական անհատականութիւնը, գեղարուեստի նիւթն էլ ընդհանուր մարդկային, ժամանակի, տեղի ու ազգի վերացականութիւնից (տ. «Նոր Գար» 1896 № 107) դէպի մասնաւոր ժամանակը, մասնաւոր տեղը, ու ազգը պիտի իջնէր: Բայց չէ որ հենց այդ մասնաւորի մէջ է ներկայա-

ս. Գրիգոր Լուսաւորչի խոր վերապ մրտնկոյ յիշատակը, մեր ժողովուրդը չէ այցելում եկեղեցի. այլ աւելի բարեք են համարում գոմէշների կուրին հանդիսատես լինելու:

Մի քանի օր է շարունակ անձրեւներ են գալիս. եղանակը ցուրտ է:

ԱՌԱՅԻՄԱՅԻՑ ՄԵՆՅԱՆՈՒՆՈՒՆԻ ԶԻՆՈՒՆՈՒՆԻ

Արժ. Տաճատ քահ. Մարաղեանի «Առաւելի մնացած մի շարիք» վերտառութեամբ յօդուածը, որ լոյս տեսաւ «Նոր Գար»-ի № 56—57-ում, առիթ է տալիս մեզ մի երկու խօսք ասելու:

Արժ. հօր յօդուածի միտքը շատ բարի է և համակրելի. կուսութիւն և անարատութիւն միմիայն օրիորդներից չլիտի պահանջել, այլ և երիտասարդներից: Նախընտաց տարիներում «Նոր-Դար»-ի բաւասիրականի բաժնում այդ խմբով ազգու յօդուած լոյս տեսաւ. խմբագրութիւնն էլ իւր կողմից այդ հարցին մի համակրելից առաջնորդող նուիրեց: Բացառութեան կարիք էլ չկայ, թէ որքան օգտաւէտ կըլինէր, եթէ այդպէս լինէր. բարոյական, մատուր ու ֆիզիկական տեսակետերից: Որ անխորք ամենքն էլ, պոնէ տեսակտնապէս մեծ համակրութեամբ կըվերաբարեն դրան, նոյնպէս կտակածել չի կարելի:

Եւ հայր Մարաղեանը շատ իրաւացի է ասում, որ ընտանիքը, դարձել և եկեղեցին, իրենց կըլծական միջոցներով պէտք է աշխատեն պատանու և ապա երիտասարդի մէջ կամք ոյժի զարթեցնել, որ նա կարողանայ կուսել իւր հեշտաւէր և վառ ցանկութիւնների պէմ և այլն...:

Բայց հարկաւոր է լուրջ ուշադրութիւն դարձնել և ուրիշ երկու շարիքների վրայ, որոնք ոչ պակաս քաջայիշու կործանիչ ներգործութիւն ունենան իրենցից: Եւ երիտասարդների թէ ֆիզիկականի և թէ բարոյականի վրայ և ամուսնական կենսը դառնացնում և անտանելի են դառնում:

Այդ շարիքներն են օնանականութիւն, ու միւսը չենք կարող ասել: Այդ երկուսն էլ կորստաբեր ու ամօթաբեր արատներ են. Դրանցից առաջինը տարածուած է գրեթէ ամբողջ երկրագնդի վրայ, իսկ երկրորդը մասնաւորապէս արեւելքում, որ և հեռագնաւ տարածուած է արեւմտեան երկրներում և հիւսիսում:

Հէնց մեր Գոմիսի մայրաքաղաքում և իրականութիւնը:

Այսպիսով ծնում է գրականութեան մէջ տեղական գոյնի պահանջը, որն մինչև թէ պահանջուած է արուեստով իրականութիւնը հենց այնպէս վերապանդել ինչպէս կայ: Թմամտեկական դարձել համար խորթ է հիւնում այս պահանջը, որ անելի յաջորդ, իրականանալով դարձել է, բայց դա և ուսման տիկական դարձել պահանջն է:

Տեղական գոյն ասելով մի ընդհանուր բառով հասկացում է այն, որ կարելի է ազգի մամուսի ու տեղի գոյն ասել:

Ազգային գոյնը կամ մի գրուածքի ազգայնութեան մասին մենք արդէն գծել ենք կատիկական դարձել մէջ: Այստեղ որոշ չափով միայն կանգ կուսնենք այդ մասի վրայ: Վերջիններ հայ ազգը և ուսաց ազգը ընդհանուր էլ մարդկային ազգին պատկանելով, ունին ընդհանուր մարդկային յատկութիւններ: Բայց հայն ունի և իր գուտ հայկական բնորոշ գծեր թէ իր բնութարանի և թէ բարոյական հակացողութեան մէջ, թէ իւր վարք ու բարքի և թէ նիւտ ու կացի մէջ, թէ իւր աշխարհայեցողութեան և թէ գորգացման մէջ, և թէ

Թիֆլիսում սրբան է տարածուած այդ ախար սրբան, արհեստանոցների, կրպակների, խանութների անմեղ աշկերտներ, թէ թափառաշրջիկ փողոցային պատանիները զոհ են դնում այդ ախարին: Երեւակայի պէտք է թէ մանկական անարատ ու վառ պայծառութիւնը վրայ, որպիսի սպանիչ ազդեցութիւն է գործում:

Բանն այն է, որ մեր ընտանիքը, դարձել և եկեղեցին հէնց այս երկու հրէշտուր ու մարդկութեանը ամօթ բերող արատների վրայ ոչինչ ուշադրութիւն չեն դարձնում, ծնողները ամենեւին չեն հեռուել իրենց անշափահաս, դեռ պատանի գտակների ծածուկ արարքների վրայ:

Ան. Ար. Թիֆլիս, 3 ապրիլ:

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ

ԻՏՈՒԼԻՑ. — Իտալական արտաքին գործերի մինիստր Վիտտորի-Վենետտան, պատգամաւորների ժողովում պատասխանելով արեւելեան քաղաքականութեան վերաբերեալ, հարցապնդումներին, կրեւական գործերի վերաբերմամբ պատմական մի համառօտ տեսութիւն արաւ և ասաց հետեւեալը:

«Գրեւական դժուարութիւնների հենց սկզբից, զանազան առաջարկութիւններ թէւում, որ քննուել էին եւրոպական պետութիւնների և որոնք ուղղուած էին ընդհանուր նպատակի — Գրեւելի խաղաղեցման, — առաջին դժի վրայ էր դրուած այն առաջարկութիւնը, որ գլխաւորապէս պաշտպանում էր իտալական կառավարութիւնը և որը վերաբերում էր Գրեւելում մացնելիք իրական և հեշտաւէրի մի ընդհանուր սխտիւմ մշակելուն: Դժբաղդաբար, ամեն տեսակ նիւթական դժուարութիւնների և Դրան խառնափոխազան վարմունքի պատճառով յապաղած և հեշտաւէրների այդ գործը վերջնականապէս ընդհատուեց կողմէ պայթած ապտամբութեան շնորհիւ»:

Միտհետեւ մինիստրն աշխատեց գծել Զուստտանի և նախաժողովի գործունէութիւնը Գրեւելում: Իտալիայի շահերը պահանջում են խառնափոխ ընդհանուր պատերազմից: Իտալիան չի կարող դատարել արեւելեան խնդրով հեռաբարբոտելու, որովհետեւ այն լընդիբը կապ ունի Միջերկրական ծովի վրայ աղաւթութիւնն ու հաւասարակշռութիւնը պահպանելու հետ: Իտալական կառավարութիւնը կարող էր, ի-

հարկէ, թոյլ աւել ար Բալկանեան թերակղզում մի քանի պայմաններ առաջագիւական փոփոխութիւններ կրեն ինքնավարութիւն պահանջող և թրքական լծից ազատուել բաղձալող յայտնի ազգութիւնների օգտին, բայց այդ փոփոխութիւններն այնուամենայնիւ միշտ պիտի հաւաքատեսակներ խաղաղութեան և եւրոպական հաւասարակշռութեան պահանջներին (Չառ լաւ):

Իտալիան չի կարող թոյլ աւել ար արեւելեան խնդրը վերջացնող ազգերի օգտին եղող փոփոխութիւններ չըջանացանի: Օսմանեան կայսրութեան բաժանման շրջանը: Բացի դրանից, իտալական քաղաքականութեան շահերը պահանջում են, որ արեւելեան խնդիրը մնայ եւրոպական համաձայնութեան պահանջներին տակ:

Իտալիան շարունակ հաւատարիմ է մնացել եւրոպական համաձայնութեանը: Այնուամենայնիւ, Իտալիան չի դադարի ցանկութիւն յայտնել, որ հաւատարիմ կայտնայ Թիւրքիայի և Զուստտանի միջև, իրեն ղեկավար ունենալով իւր համակարգը դէպի Զուստտանը:

«Զուստտանի համար, — ասեցայից արտաքին գործերի մինիստրը, — նուազատեսակ չէր լինի, եթէ նա հնազանդ էր Եւրոպայի միաձայն կամքին, որովհետեւ այդ ճանապարհով նա տեղի շուտ կըհասնէր իւր նպատակին — Գրեւելի ժողովրդի ազատութեան (Չառ լաւ): Իսկ եթէ պատերազմից չի կարելի խուսափել, և Զուստտանը կուրթըն առաջ կըվարի, այն ժամանակ ամենքը կըտեսնեն, որ պետութիւնների վարմունքը խիտ գրուաւոր էր»:

Ի վերջոյ Վիտտորի-Վենետտան կարծիք յայտնեց, որ եթէ արեւելեան ճգնաժամը լուծուի, դա մի մեծ առաջագիւական կըլինի և Թիւրքիայի ազգութիւններն այդ բանից օգուտ կըբաղեն, իսկ միևնույն ժամանակ Statuquo-ն չի խաղաղութիւն և հաւասարակշռութիւնը վնաս կըբեր: Այն ժամանակ Իտալիան կըհասնի իւր նպատակին: Մինիստրը կատարեալ իրաւունք է տալիս պալատի մէջ արտայայտուած ազնիւ ձգտումներին, բայց նա պէտք է բացատրական պատասխան տայ բոլոր պերճախօս յայտարարումներին, որովհետեւ այն մարդիկ, որոնց յանձնուած է կտակաւորութեան ղեկը չեն կարող Իտալիային արեւելեան խնդրում առանձնացնելու պատասխանատուութիւնը յանձն առել:

Մինիստրին ծափահարեցին: Իմբրանին փորձեց հեռադիւր հակաձայնել, բայց կարգի հրաւիրուեցաւ և նիւտը փակուեց մեծ ուղուկի մէջ:

Չեցնել: Սակայն հասկանալի է և այն, որ ռոմանալիզմը եթէ պահանջում էր, որ, օրինակի համար, մի գործող անձի մէջ իւր ազգային յատկութիւնները երեւնէ, նա միևնույն ժամանակ պահանջում էր, որ այդ միևնույն անձի մէջ իւր միաժամանակ և իւր անհատական կողմերը արտացոլան, ինչպէս և նա չէր մերժում, որ այդ նոյն անձի մէջ հանրամարդկային գծերը դրոշմուած լինին: Եւ դա իսկական իրականութիւնն է: Այդպէս պէտք է լինի և գեղարուեստի մէջ: Ամեն մարդ իր անհատականութեան ձևով միանում ունի և իւր ազգային և հանրամարդկային կողմերը: Այդ երեքը մարդու մէջ անբաժանելի միացած են. այդ երեքը միացած պիտի լինին և արուեստի մէջ և այդպիսի արուեստն և ամենից կատարեալը եթէ կրտսիկական արուեստը թիւր էր, դա միայն նրա համար, որ այնտեղ անհատականութիւնը և ազգայնութիւնը յետ էր մղում:

(Գրաբարեւակուի): Մ. Արեղեան. Բ և Ի Ե Ն.

1) Համատեսութեան կամ բազմաբնուածութեան, բնութեամբ, որ այժմ կամ ամեն բանի մէջ եղած ենք: Գործութիւնը անձնատուրում է իրեն և անանին չանցնել:

ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

ՔԱՌՈՒՆ 6 — ԳԵՂԵՆ. — Ռոտարիոյ նախկին տնօրէն, որ լուսաւորման սկսել էր արտա- վրիժով, կրակ ընկաւ հրդեհը շարունա- կում է: Արդէն 7 վրէպա այրուել է: Ռոտարիոյ կից պարբերական շատրուա- նը նոյնպէս այրուել է:

Գ. ՊԱՆՈՒ. — Արտաքին գործերի մի- նիստը դեպքանքերին հաղորդեց, որ յունաց կանոնաւոր զօրքերը երկէ երե- կոյնան յարձակուել են գործել թուրքաց զինքերի վրայ Բայրակզարայի, Գողմոյի Գերգիւի, Սոլուստեանի և Ուլսիւի մօտ և երբ ժամ տեղը կուրից յետոյ յետ են մղուած. յայնքին ձեռքին մնա- ցել են միայն իւրեքսց զինքերը Գո- ւսիւի և Միսլապիւի յեռնային բար- ձունքներէ վրայ: Արտաքին գործերի մինիստրը յայտարարեց, որ թուրքերն առաջ կընազան:

Գ. ՊԱՆՈՒ. — Ապրիլի 4-ին, երեկո- յանոյ յայնքը 7 պանազան կէտերում տնցան սահմանը: Յարձակումը գոր- ծել են կանոնաւոր զօրքերը: Ելաստ- նայի դիմացը մի բնիկ գանուղ յայնքն այրել են:

Գ. ՊԱՆՈՒ. — Ապրիլի 5-ին արտաքին գործերի մինիստրը դեպքանքերին հա- ղորդեց, որ յունաց կանոնաւոր զօրքե- րը սահմանն անցել են 5 կէտերում և թէ Էդհեմ. փաշային հրամայուած է յարձակումը յետ մղել: Դիւանագիտա- կան յարաբերութիւնները Յունաստանի և թիւրքիայի միջև կտրուած են: Ա- թէնքի թուրքաց զեպաւոր յետ է կո- չուած: Գ. Պաշի յունաց զեպաւոր Մա- րսկորտաւան յետ ստացաւ իւր հաւա- ասարմաթղիները:

Գ. ՊԱՆՈՒ. — Երգրումից երկուշաբ- տիկութիւններ են ստացուած հիւ- պատանքից այն մասին, թէ այնտեղ թուրքերի և քրիստոնէի միջև արամա- ցութիւնը յարուած է:

ԳՈՆԷ. — Գիւրգապեանում ճարակում է տիֆը և ծաղիկը: Ապստամբները կտրել են ջուրը, և բնակիչները ստիպուած են ջուր վերցնել աւազաններից: Գանդին նոյնպիսի դրուժեան մէջ է բայց թուրք զօրքերը ջրի աղբիւրները նորից յետ խնցիկն ապստամբներից: Գանդին բան- տարկիւնները խռովութիւն յարուցին բանտում, և նրանց թրքական նաւով տարան Հնդկաստան:

ՀԻՌՈՒ. — Գաւառաւորութիւնը որոշեց երկու բաժանիւն և մի արմաթիկ գունդ ուղարկել, փոխարինելու համար Գիւ- տէի ծախային զինուորներին, որոնք պա- հապան են նշանակուած ծովափնայ ջաղաքներում:

ՍՈՓԻԱ. — Իշխան փերզիւնանդը մեկ- նում է Ղզլիսին, մեծ հնցողի թաղ- մանը ներկայ լինելու համար:

Գ. ՊԱՆՈՒ, 7 — ԳԵՂԵՆ. — Ապրիլի 6-ին արտաքին գործերի մինիստրը յունաց զօրքերին մի չըջարեւրական հեռագիր է ուղարկուած, որի մէջ Գուրը, իրենով թրքական հողի վրայ եղած յարձակումը և մասնաւոր լինելով յունական կանո- նաւոր զօրքերի մասնակցութեան վրայ, յայտ է յայտնում, որ պետութիւնները, արգաւորութեան ոգով զինվարութեամբ, ընդունում են, որ պատերազմի բոլոր պատասխանատուութիւնն ընկնում է Յու- նաստանի վրայ: Չըջարեւրական հեռա- գիրը վերջանում է նրանով, որ յայտա- րարում է, թէ թիւրքիան ոչ մի աշ- խարհակալական ծրագրի հետամուտ չի լինում և ցանկանալով իւր խաղաղա- րութեան ապացոյց տալ, պատրաստ է յետ կոչել իւր զօրքերը, թէ Յունաս- տանը իւր զօրքերը կընդհանրէ սահմա- նից և Գրետէից:

Գ. ՊԱՆՈՒ. — Յունաց զեպաւոր տնից վերցրած է յունական վերքը: Իշխան Մարգարիտայի հաղորդուած է, որ զինանազիտական յարաբերութիւնները կտրուած են: Յոյն վաճառականներին

յայտարարուած է, որ նրանք երկու շա- բաթուայ ընթացքում պէտք է հետանան Թիւրքիայից:

ԷԼՈՍՏՈՆՈՒ. — Ամբողջ գծի վրայ փո- խադարձ հրացանաձգութիւն է լինում: ԷԼՈՍՏՈՆՈՒ. — Ապրիլի 5-ին կուր և- րում է Գարիի մօտ: Յունաց կանոնաւոր- զօրքերն իտալական կամաւորների հետ միասին անցան սահմանը, բայց թրքա- կան 4 բաժանիւն յետ մղեցին նրանց: Թուրքերից 5 սպայ է սպանուած: Թուրք զօրքը վաղը ընդհանուր յարձակում կը գործի:

ՄԹԷՆՔ. — Երբ պանդխտական ըն- կերութեան «Մակեդոնիա» շոգենաւը Ամբրակիի ջրանցքից դուրս էր դալիս թուրքերն սկսեցին ուժակոծել շոգե- նաւը Գրեկիայից և ջրատույ արին նրան կապիտանը ծանր վիրաւորուած է: Այլ պատճառով, կառավարութիւնը Ամբրա- կիի ջրանցքում գտնուող յունական նաւատորմին հրաման զրկեց արձակո- ծելու Գրեկիան: Ամբրակիում արդէն մի քանի ժամ է որ ահուած է:

ԼՈՆԴՈՆ. — Մոնթեղի գիշերուանից կա- տաղի կուր է տեղի ունենում Մոնթեղի անցքում: Մասնակցում են մօտ 20,000 հոգի: Թուրքերը գրաւել են գրեթէ ամբողջ անցքը, բայց որովհետեւ յայնե- րը գեռ ևս կանգնած են բարձու նրին րի վրայ, այդ պատճառով կուր շա- բաթուակում է:

Գ. ՊԱՆՈՒ. — Յոյնները Սկամրում, Դե- րատոնում, Ջիլիսարում և Միլագոս- տում յարձակուեցին թուրքերի վրայ: Առաջին, երկրորդ, հինգերորդ և վե- ցերորդ զինվորները մասնակցում են կուրին, շարքերը դիւրիկան անցաւ յունաց սահմանը:

Խմբագիր-հրատարակիչ՝ ՍՊԱՆՈՐ ՍՊԱՆՈՐՈՆՈՒ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԻՄՆԱԴԱՆՈՑ

ԵՆՆԻՆՈՐԵՐԿՈՒՆ ԲՈՒՆՈՐՈՒՆԵՐՈՒ

(Սոլուկ, Սարգսյան փողոց, № 64,

սեպտեմբեր 1900)

Հեռախոս № 230

Երթեկ հիւանդների ընդհանուր ըն- դունութիւնը երկուշաբթի, տեղաշարժի- ւո ուրում օրերը, ժամը 2—4 ցերեկը. վճարը հիւանդների կարողութեան հա- մեմատ. մասնաւոր ընդունութիւնը ամենայն օր, ժամը 9—10 առաւօտեան. վճարը 2 ր. Գիշերօթիկ հիւանդների, յորի և ծննդաբեր կանայք ընդունում են գիշերուայ և օրուայ ամեն ժամանակ, բայց այդ մասին առաջուց տեղեկու- թիւն պիտի տրուի. վճարը որոշում է ըստ գաւառապետի: Զուկուրները ձը- րի են: Գիշերօթիկայի բաժանումները մանու- չները վճարում են 1 ր. 50 կ. մինչև 8 ր. մի օրուգիշերուայ համար, ծննդաբե- րական բաժանումները մասնաւոր—1 ր. մինչև 5 ր. մի օրուգիշերուայ համար: Երկուշաբթի աղատելու 10 ր. մինչև 50 ր.: Աղատութիւնը համաժամանակեան, Եր- թեկի բոլոր հիւանդները զեպել և նիւ- թեկ ստանում են ընդունութիւնեան ժա- մանակ ծրի: Զուկուրների բամբակ 1-ա- կան մահակալ է դրուած իւրաքանչիւր բաժանումներում, որ տեղաւորու են նը- րանք տեպի և սրա պ. պ. ընկերների առաջարկութեամբ ծրի:

Հիւանդանոցի տէր և տնտէշ 100—13 Մ. ՄԻՐՏԵՆՆԻ:

Կարգովկանան երկու- թուրի

Մարդատար գնացքը Բաղուից Թիֆլիս դուրս է գալիս ցերեկուայ 2 ժ. 30 ր. Թիֆլիս հասնում է առաւօտեան 8. 20.:

Մարդատար գնացքը Թիֆլիսից Բաղու դուրս է գնում առաւօտեան ժ. 9-ին 30 ր. և Բաղու հասնում է ցերեկուայ ժ. 9-ին 45 ր.

Մարդատար գնացքը Բաղուից Թիֆլիս դուրս է գալիս ցերեկուայ ժ. 11-ին 5 ր. և Թիֆլիս հասնում է ցերեկուայ ժ. 5-ին 50 ր.:

Մարդատար գնացքը Թիֆլիսից Բաղու դուրս է գնում ցերեկուայ ժ. 6-ին 50 ր. և Բաղու հասնում է առաւօտեան ժ. 8-ին 15 ր.:

Մարդատար գնացքը Բաղուից Թիֆլիս դուրս է գնում գիշերուայ ժ. 11-ին 20 ր. Թիֆլիս է հասնում ցերեկուայ ժ. 12-ին 5 ր.:

Մարդատար գնացքը Թիֆլիսից Բաղու դուրս է գալիս ցերեկուայ 10 ժ. 50 ր. առաւ հասնում է ցերեկուայ 4 ժ. 40:

Մարդատար գնացքը Բաղուից Թիֆլիս դուրս է գալիս առաւօտեան ժ. 9-ին 40 ր. և Թիֆլիս հասնում է ցերեկուայ ժ. 9-ին 55 ր.:

Մարդատար գնացքը Թիֆլիսից Բաղու դուրս է գնում ցերեկուայ ժ. 1-ին 10 ր. և հասնում է Բաղու առաւօտեան 7 ժ. 30 ր.:

ՊԱՏԱՑԻՆ ԵՐԹԵՆԻԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ռազմախորհրդի մատակարարում

Թիֆլիսից հինգ հոգու տեղ ունեցող կառքն ուղևորում է առաւօտեան 8 ժամին, գիշերում է Միքի կայարանում: Վարչակազմից հասնում հետեւալ օրը ժամը 7-ից մինչև 8-ը ցերեկուայ:

Վեց հոգու տեղ ունեցող հանրակառ- քը (օմնիբուս) ուղևորում է կէսօրից յետոյ ժամը 3-ին և առանց գիշերելու: Երկու ժամը 7-ից մինչև 8-ը ցերեկուայ: Երկու ժամը 7-ից մինչև 8-ը ցերեկուայ:

Վարչակազմից հինգ հոգու տեղ ունե- ցող կառքն ուղևորում է առաւօտեան ժամը 8-ին, գիշերում է Միքի կայարա- նում, Թիֆլիս է հասնում հետեւալ օրը ժամը 7-ից մինչև 8 ժամը ցերեկուայ:

Վեց հոգու տեղ ունեցող հանրակառ- քը (օմնիբուս) ուղևորում է կէսօրից յետոյ ժամը 3-ին և առանց գիշերելու: հասնում է Թիֆլիս հետեւալ օրը ժամը 7-ից մինչև 8 ցերեկուայ:

ԲՈՒՆՈՐՈՒՆ ԶՈՐԵՆՈՒՆԵՐՆԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամեն շաբաթ շոգենաւերի երթեկու- թիւն Բաղուի, Օդեսայի և Գ. Պաշի միջև:

Բաղուից դուրս է գնում

Հարաթ օրերը (լոյս կիրակի գիշերուա ժ.) չըջանաւու ընթացքով բոլոր նա- տահանգիւղաները:

Գիտակի օրերը, 12 ժամին, ուղիղ ըն- թացքով Նովոռոսիյի, Գերշի, Թեղու- սիայի, Նալաչի, Սեպուտուպոլի և Եւ- պատորիայի վրայով:

Երկուշաբթի օրերը (լոյս շաբաթաթի գիշերուայ 2 ժամին), ապաւորա-մարդա- տար տեղեկաւ բոլոր նաւահանգիւղաները:

Յուրեղաթի օրերը (լոյս հինգշաբթի գի- շերուայ 3 ժամին), չըջանաւու ընթաց- քով բոլոր նաւահանգիւղաները:

Օդեսայից դուրս է գալիս Բաղու՝ Երկուշաբթի օրերը—առաւօտեան, ու- ղիղ ընթացքով:

Երկուշաբթի օրերը—գիշերուայ 2 ժա- մին, ապաւորա-մարդատար շոգենաւ ի չըջանաւու ընթացքով:

Զուրեղաթի և ուրաթ օրերը—երեկո- կան չըջանաւու ընթացքով:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԱՆԿԱԿԱՐԶ ՍՈՓԻԱ ԽԻՉԱՆՆԵՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՆ

Սերգիեյեւից փող., տ. № 1 (Սոլուկում)

(474) 3—3

Ա. ԳԵՂԵՆԻ ԸՆԿ.

ՊԱՏԱՑԻՆ ԻՆԵՐ

Москва, Пассажъ Солодовникова.

Входъ съ Неглиннаго.

Իսկ երկրորդ բաժանումները՝ А6- рать, д. Общ. Рускихъ.

— ԱՄԵՆ ԻՆԶ —

Գահարան, բրնձ, դաշնամուր, հայելի- ներ, սեղ, ժահր և այլն և այլն:

— Լիակատար կարգուպարը —

(M.) № 224 12—7

ՍԱՆՏԱԼ ՄԻԴԻ

ԳԵՂԵՆՈՐԵՆԵՐԸ ԳՈՐԻՉՈՒՄ

(ԲԱՅԱՐԱՐՈՒՄ ԲՈՒՆՈՐՈՒՆՈՒՄ)

Ըյս կապիւններն իրենց մէջ պո- րուակում են մաքուր սանտալի էսենցիա:

Գեղծածները խոստովելու համար պահանջեցէր զրօշմը, որ խիտած է սն տառերով իւրա- քանչիւր կապիւնի վրայ:

Գահարան Բուխայի զեղատներում:

№ 27596 29—2

ՓԵՆԻՔՍ-ՕՐԳԱՆԵՐ

Մեխանիկական երաժշտական գոր- ծիւններ, որոնք նուազում են ձեռ- քի պտուտով:

Մետալական նոտեր: Գողպատի ձայնի: Հնչիւն եղանակ: Յարմար են պտերի համար:

ՕՐԳԱՆ-ԻՆՏՈՆ—16 եղանակ. ինը սուանց նոտերի 10 ա., նոտերը 35-ական կոպ.

ՓԵՆԻՔՍ-ՕՐԳԱՆ—24 եղանակ. գի- նը սուանց նոտերի 26 ա., նոտե- րը 60-ական կոպ.

ՕՐԳԱՆՍՏ. ՓԵՆԻՔՍ—48 եղանակ (երկձայն), գիներ սուանց նոտերի 40 ա., նոտերը 60-ական կոպ.

ԳՐԵՆԻ-ՊԱՐԱՆՏԵՆԵՐ—2ԲԻ.

Գիւնիս գրուական է ստնում արժէքի 1/2 մասը, մնացածն ստնում է վերա- դիր վճարով ուղարկուած մասնակ:

ՅՈՒԼԻՍ ՀԵՆՐԻԽ ՅՈՒՄԵՐՈՒՆ

ԵՐԴՅՈՒՆՆԵՐԸ ԳՈՐԻՉՈՒՄ

Գլխաւոր պահեստ և գործարան: Նոտերի պահեստ:

Ս. ՊԵՆՏԵՐՈՐԻ, Բ. Մարգարայ, 34 և 40 ԳՐԵՆԻՆԻ, Գուրգեպի մ.ա. Զախարինի 702 շ.շ.

30—21

„ՀԻՐԵՆԸ“ ԸՆԿ.

ՄԱՅՐԱՓԱՂԱԲԻ ՕՃԱՌ

Հաճելի լծարմոյնոյ հոտ, առատ նուրը լծաւոտ փրփուր:

Իւրաքանչիւր կտորի վրայ երկու մայրաքաղաքների 4 նկար կայ:

ՎԱՃԱՌՈՒՄ Է ԱՄԵՆ ՏԵՂ.

Գլխաւոր պահեստները. СШБ. Изобр. Александр. театр, 9. МОСКВА, БАРАНАБА.

М. № 41811 23—19

Լոյս տեսաւ

Վաճառում է «Վիկտորիան» գլու- վաճառանոցում:

ԲՈՒՆՈՐՈՒՆ ԶՈՐԵՆՈՒՆԵՐՆԵՐ

Նոր աշխատութիւնը.

(№ 15)

ԱՇԽԱՐՀԻ ՅՈՒՄԵՐՈՒՆ

Գրեւ է 30 ԳՈՐ

10—8

НОВОЕ ФРАНЦУЗСКОЕ РЕЧЕНИЕ

С. С. ИУ. К. PETIT BEURRE МОСКВА

(M.) 24—13

ՄԱՍԻՎՈՅԻՑ ԳՐԵՆՈՒՆԸ

ՄԱՍԻՎՈՅԻՑ

Գաւառաւորում է բացառապէս մատիլայի՝ Գերուկանի բոյթ տերներին:

ԳԵՂԵՆՈՐ ԳՈՐԻՉՈՒՄ

Գեղապետը ԳՐԵՆՈՒՆԸ ԸՆԿ.

8, Rue Vivienne

և գեղատնկարում:

(M.) № 27586 10—8.

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՌՕՍՄԻԱ“

Բարձրագոյն հաստատուած 1881 թուին

Ս. Պետերբուրգում, Большая Морская, № 37.

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԵՒ ՊԱՅՆՈՒՄ ԴՐԱՄԱԳՐԱՌԻՆ 25.500.000 ՐՈՒԲԼԻ

Ընկերութիւնն ընդունում է:

ԱՊԱՀՈՎ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ըյսինքն դրամագլխի և եկամտի ապահովութիւն ընտանիքի հա- մար, կամ ծերութեան ժամանակ, օժիտ աղկերանց համար, ստի- պենդիա երկխանների համար և այլն. առանձին շահաւէտ պայմաննե- րով. ապահովագրողները մասնակցում են ընկ. օգուտին:

Առ 1-ին յունուարի 1896 թ. ՎՈՍՍԻՆԸ ընկերը Գլխը ապահո- վագրած ունի 35.563 ման, —91.406,948 ռուբլի գում. և:

ԴՐԱՄԱՑ ԴԵՊՅԵՐԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՌԻՒՆ

Ինչպէս առանձին անհատների նոյնպէս և հաւաքական անձանց, ոյն է—գործարաններում ծառայողների, բանտարներին և այլն նուազե- ցրած վճարներով շնորհիւ զիվզեղիւր, որը վճարներից դուրս է հաշուում:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՌԻՒՆ

ամեն տեսակ շարժական և անշարժ կայքերի (շինութիւնների, մեքե- նաների, ապրանքի, կահ-կարասիքի և այլն):

ԱՊԱՀՈՎ ԳՐԱՌԻՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՌԻՒՆ

գետային, ցամաքային և ծովային. նաւերի ապահովագրութիւն

Ապահովագրութիւնն ընդունում է Ս. Պետերբուրգում (Большая Мор- ская, соб. д. № 37.) Թիֆլիսում Սերգիեւի փողոց, № 6, և գաւա- ղան քաղաքների գործակալութիւններում:

Նոյնպէս կարելի է ստանալ ապահովագրական տուժանքներ գոյախա զէպերից, երկաթուղիով կամ շոգենաւով ճանապարհորդած ժամա- նակ, երկաթուղային կայարաններում և ծովամտայններում:

(669) 52—30